

«Психологія», Серія «Медицина»). 2024. № 11(45). С. 551-558.
[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-11\(45\)-551-558](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-11(45)-551-558)

5. Ткачов С.І., Ткачова Н.О., Ткачов А.С. Полікультурна компетентність як педагогічний феномен. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 49, Т.2. С. 12-15.
<https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/49.2.2>

6. Chernionkov Y. Formation of Foreign Language Communicative Competence of Future Policemen and Lawyers. *Актуальні питання у сучасній науці* (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»). 2023. 6(12). С. 441-455.
[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-6\(12\)-441-455](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-6(12)-441-455)

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ ВЧИТЕЛЕМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Віктор СТРЕЛЬНИКОВ,

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри філософії і економіки
освіти,

Полтавська академія неперервної освіти ім. М. В. Остроградського,
м. Полтава, Україна

У сучасному освітньому просторі, що стрімко трансформується під впливом цифровізації, інтерактивні технології навчання набувають особливого значення як інструмент активізації пізнавальної діяльності учнів. Використання електронних освітніх ресурсів (ЕОР) у проєктуванні таких технологій відкриває нові можливості для підвищення ефективності освітнього процесу, забезпечення його індивідуалізації, гнучкості, доступності та мотиваційної насиченості.

Аналіз публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми, показує, що хоча проєктування перейшло в арсенал педагогів із технічних галузей знань (інженерія, архітектурне будівництво, машинобудування), воно має і педагогічні начала. Засновником теорії і практики «педагогічного проєктування» є А. Макаренко, який визначав виховний процес як організоване «педагогічне виробництво», у якому «добре в людині завжди доводиться проєктувати, і педагог зобов'язаний це робити» [Цит. за: 7, с. 348–351]. А. Макаренко [6] вбачав у педагогічному проєктуванні досягнення не тільки загальної мети виховання, а й проєктування здібностей і схильностей кожного вихованця. Отже, А. Макаренко підходив до проблеми проєктування як мети виховання особистості, а об'єктом вважав людину. «Проєктування особистості як продукту виховання повинне вироблятися на підґрунті замовлення суспільства. Це положення відразу знімає з нашого продукту ідеальні хітони. Тому у нашому проєктуванні ми завжди повинні бути у високій мірі уважними та мати добру чутливість» [Цит. за: 7, с. 348–351]. Ця тенденція педагогічного проєктування продовжується в дослідженнях технократичної орієнтації.

Аналіз сучасної психолого-педагогічної літератури показує, що проєктування інтерактивних технологій навчання в діяльності педагога як галузь

наукових досліджень у даний час переживає процес становлення, узагальнення емпіричних фактів. Результати досліджень українських авторів (Л. Лебедик [1, с. 110–112; 2, с. 325–328; 3, с. 58–61; 4, с. 49–53], А. Лігоцького [5]), наші напрацювання [4, с. 49–53; 7, с. 348–351] засвідчують підвищений інтерес науковців до цієї проблематики. Проте, незважаючи на інтенсивні пошуки вчених, поки залишаються невирішеними аспектами проблеми (або слабо вивченими) питання термінології означеної проблематики, її змістовного наповнення.

Мета дослідження – обґрунтувати можливості й умови ефективного використання електронних освітніх ресурсів для проєктування інтерактивних технологій навчання вчителем.

Завдання дослідження: 1) розкрити суть понять «електронні освітні ресурси» та «інтерактивні технології навчання»; 2) визначити роль ЕОР у підготовці та реалізації інтерактивних форм і методів навчання; 3) проаналізувати педагогічні умови ефективного використання ЕОР у діяльності сучасного вчителя; 4) окреслити переваги ефективних цифрових інструментів для проєктування інтерактивного навчання.

Спочатку розкриємо суть понять «електронні освітні ресурси» та «інтерактивні технології навчання».

Електронні освітні ресурси – цифрові об'єкти навчального призначення (тексти, зображення, відео, симуляції, інтерактивні вправи, платформи), що застосовуються в навчальному процесі з метою засвоєння знань, формування компетентностей, самостійної роботи та зворотного зв'язку.

Інтерактивні технології навчання – педагогічні стратегії, що забезпечують активну взаємодію між учасниками освітнього процесу, спрямовані на розвиток критичного мислення, комунікації, рефлексії та співпраці. Більшість вітчизняних дослідників взяли за основу англійське слово «interactive», що означає діалог, спілкування. Ми вважаємо, що інтерактивні технології навчання не можна зводити лише до комунікацій. По-перше, «інтеракція» є діалогом, який важко алгоритмізувати (тобто, зробити власне технологією навчання) через спонтанність спілкування. По-друге, у дидактиці давно відомі «активні технології навчання», які продуктивно використовуються і сьогодні. Тому й цей термін слід виводити з двох латинських слів: *activus* – діяльний, енергійний – відповідно, технологія навчання, що активізує роботу того, хто навчається; *inter...* – префікс, що означає перебування поміж – звідси «інтерактивна технологія навчання» є такою, у якій активність суб'єкта навчання викликана зовнішніми чинниками (організацією навчального процесу) [7, с. 348–351].

Згідно другого завдання дослідження акцентуємо увагу на можливості ЕОР у проєктуванні інтерактивного навчання. Отже, ЕОР створюють основу для реалізації таких підходів: а) проєктне навчання (наприклад, Google Workspace, Padlet, Canva для створення колективних проєктів); б) доповнена та віртуальна реальність (AR/VR-додатки для STEM-дисциплін, віртуальні лабораторії); в) ігрове навчання (Kahoot!, Quizizz, Wordwall, LearningApps); г) кооперативне навчання (Jamboard, Miro, Zumpad для колективного розв'язання завдань); д) онлайн-курси та мікролекції (використання відео з YouTube, Prometheus,

Coursera для самостійного вивчення тем); е) зворотний зв'язок та оцінювання (Google Forms, Mentimeter, Socrative) [1, с. 110–112; 3, с. 58–61; 4, с. 49–53].

Згідно третього завдання дослідження назвемо основні педагогічні умови ефективного використання ЕОР у діяльності сучасного вчителя. Ними є: 1) методична підготовленість учителя до цифрового проєктування та використання ІКТ у навчанні; 2) наявність технічної бази та стабільного інтернет-зв'язку в закладі освіти; 3) педагогічна доцільність впровадження ЕОР залежно від вікових та пізнавальних особливостей учнів; 4) компетентнісний підхід до організації навчання; 5) рефлексивно-аналітична діяльність учителя щодо ефективності застосованих інтерактивних технологій [1, с. 110–112; 2, с. 325–328; 3, с. 58–61; 4, с. 49–53; 5; 7, с. 348–351].

Згідно четвертого завдання дослідження окреслимо переваги ефективних цифрових інструментів для проєктування інтерактивного навчання: 1) зростання інтересу до навчання через візуалізацію й гейміфікацію; 2) підвищення ефективності засвоєння матеріалу завдяки мультимодальному поданню інформації; 3) індивідуалізація темпу й траєкторії навчання; 4) можливість організації зворотного зв'язку в режимі реального часу; 5) розвиток цифрової та комунікативної компетентності в учнів.

Можемо зробити висновок, що використання електронних освітніх ресурсів у проєктуванні інтерактивних технологій навчання є необхідною умовою сучасного освітнього процесу, що відповідає вимогам Нової української школи та концепції цифрової трансформації освіти. Ефективне впровадження таких ресурсів дозволяє не лише урізноманітнити методику викладання, але й активізувати пізнавальну діяльність учнів, формуючи в них ключові компетентності XXI століття.

Список використаних джерел

1. Лебедик Л. В. Інструментарій інтерактивних технологій навчання в інклюзивному просторі закладу позашкільної освіти. *Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи* : зб. тез доповідей III Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (20 квіт. 2023 р., м. Запоріжжя) / за заг. ред. Л. О. Сущенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 218 с. С. 110–112.

2. Лебедик Л. В. Інтерактивні технології підготовки педагогів позашкільних закладів до інклюзивної освіти. *Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу* : збірник матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф., 8–9 груд. 2022 р. / Полт. ін-т економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»; відп. ред. Р. Басенко. Полтава : ПЕП, 2023. 368 с. С. 325–328. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/21242>

3. Лебедик Л. В. Інтерактивні технології формування лідерства у соціальній роботі. *Лідери XXI століття. Погляд у майбутнє* : Матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. 26–27 жовт. 2023 р. / За заг. ред. Романовського О. Г. Харків : НТУ «ХП», 2023. 141 с. С. 58–61. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/22195>

4. Лебедик Л., Стрельников В. Інтерактивні технології навчання майбутніх

фахівців у сфері соціальної роботи. *Імідж сучасного педагога*. 2020. № 4 (193). С. 49–53. URL: http://isp.poippo.pl.ua/article/view/212383/pdf_76

5. Лігоцький А. О. Теоретичні основи проектування сучасних освітніх систем. Київ : Техніка, 1997. 210 с.

6. Макаренко А. С. Методика організації виховного процесу. Твори в 7 т. Київ : Рад. школа, 1954. Т. 5. 382 с.

7. Стрельников В. Ю. Проектування вчителем інтерактивних технологій навчання на основі електронних освітніх ресурсів. *Фізико-математична освіта* : наук. журн. 2017. Вип. 4(14). С. 348–351.

ПОТЕНЦІАЛ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ ЯК ІНСТРУМЕНТУ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ МАГІСТРАНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Дмитро СУМЦОВ,

аспірант кафедри загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка
м. Полтава, Україна

В умовах динамічної еволюції освітнього середовища, інтеграція технологічних інновацій зумовила переосмислення традиційних методологій навчання та ініціювала нові напрями оптимізації освітнього процесу. Зазначена тенденція набула особливої значущості в галузі економічної освіти, де цифрові ресурси та онлайн-платформи навчання постають як вагомні інструменти, що демонструють потенціал до трансформації парадигми викладання та засвоєння економічних концепцій [2].

Ринок швидкого електронного навчання подвоїться між 2019 – 2026 роками, хоча він все ще відносно невеликий. Через зростання попиту на цифрові навчальні платформи та інші технічні розробки очікується, що індустрія електронного навчання розвиватиметься швидкими темпами в найближчі кілька років [1].

У контексті подальшої цифрової трансформації освітніх практик зростає увага науково-педагогічних працівників, дослідників та осіб, відповідальних за формування освітньої політики, до можливостей застосування цифрових ресурсів та онлайн-навчання з метою якісного реформування економічної педагогіки. Разом з тим сучасна економіка характеризується швидкими змінами, появою нових технологій, бізнес-моделей та глобальних викликів, тому магістрантам економічних спеціальностей необхідно постійно оновлювати свої знання та набувати нових компетенцій, щоб залишатися конкурентоздатними на ринку праці. Формальна освіта, хоч і є фундаментальною, не завжди встигає за цими стрімкими змінами, а цифрові освітні платформи пропонують гнучкість та оперативність у наданні актуальної інформації та практичних навичок.

Роботодавці все більше цінують не лише диплом про вищу освіту, але й наявність у кандидата конкретних навичок та компетенцій, часто набутих поза межами формального навчання, і неформальна освіта, зокрема через цифрові